

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 28 september 2023 *

”Begäran om förhandsavgörande – Konsumentskydd – Direktiv 2011/83/EU – Artikel 2.14 – Direktiv (EU) 2019/771 – Artikel 2.12 – Garanti – Specifikationer i garantibeviset, eller andra eventuella krav som inte hänför sig till överensstämelsen men som ingår i garantibeviset eller i reklamen för varan – En garantigivares åtagande avseende den berörda konsumentens tillfredsställelse med den köpta varan – Kontroll av att denna konsument är missnöjd”

I mål C-133/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland) genom beslut av den 10 februari 2022, som inkom till domstolen den 28 februari 2022, i målet

LACD GmbH

mot

BB Sport GmbH & Co. KG,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen),

sammansatt av avdelningsordföranden K. Jürimäe samt domarna M. Safjan, N. Piçarra (referent), N. Jääskinen och M. Gavalec,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- LACD GmbH, genom S. Kuhn, Rechtsanwalt,
- BB Sport GmbH & Co. KG, genom C. Rohnke, Rechtsanwalt,

* Rättegångsspråk: tyska.

– Europeiska kommissionen, genom M. Noll-Ehlers, I. Rubene och N. Ruiz García, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 9 mars 2023 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 2.14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 2011, s. 64) samt artikel 2.12 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG (EUT L 136, 2019, s. 28).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan LACD GmbH och BB Sport GmbH & Co. KG. Målet rör lagenligheten av en utfästelse som anbringats på varor som saluförs av LACD.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2011/83

- 3 I skälen 4, 5 och 7 i direktiv 2011/83 anges följande:
 - ”(4) ... En harmonisering av vissa aspekter av distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler krävs för att främja en verklig inre marknad för konsumenter med en god balans mellan en hög konsumentskyddsnivå och konkurrenskraftiga företag, samtidigt som subsidiaritetsprincipen respekteras.
 - (5) ... En fullständig harmonisering av vissa bestämmelser om konsumentinformation och ångerrätt i distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler kommer ... att bidra till en hög konsumentskyddsnivå och till att den inre marknaden fungerar bättre i förhållandet mellan näringsidkare och konsumenter.
 - ...
 - (7) En fullständig harmonisering av vissa huvudaspekter i lagstiftningen bör leda till betydligt större rättssäkerhet för både konsumenter och näringsidkare. ...”

- 4 Syftet med direktivet är enligt dess artikel 1 att ”åstadkomma ett konsumentskydd på hög nivå och därigenom bidra till att den inre marknaden fungerar korrekt genom att tillnärma vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar avseende avtal som ingåtts mellan konsumenter och näringsidkare”.
- 5 I artikel 2.14 i nämnda direktiv definieras begreppet garanti som ”varje utfästelse som näringsidkaren eller tillverkaren (garantigivaren), utöver sina rättsliga skyldigheter i fråga om avtalsenlighet, ger konsumenten om att återbetala det betalade priset eller att byta ut, reparera eller utföra någon form av service på varorna om de inte överensstämmer med specifikationerna i garantibeviset, eller andra eventuella krav som inte hänför sig till överensställelsen men ingår i garantibeviset, eller i den reklam som var tillgänglig vid den tidpunkt då avtalet ingicks eller före avtalets ingående”.
- 6 I artikel 6 i samma direktiv, med rubriken ”Informationskrav vid distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler eller ett motsvarande erbjudande ska näringsidkaren klart och tydligt ge konsumenten information om följande:

...

m) Om tillämpligt, den kundassistans och produktservice som gäller efter försäljningen och de garantier som gäller och villkoren för dessa.

...”

Direktiv 2019/771

- 7 Enligt artikel 1 i direktiv 2019/771 syftar direktivet till att ”bidra till en väl fungerande inre marknad och en hög konsumentskyddsnivå ...”
- 8 I artikel 2.12 i direktivet definieras begreppet garanti som ”varje utfästelse som näringsidkaren eller tillverkaren (garantigivaren), utöver sina rättsliga skyldigheter i fråga om avtalsenlighet, ger konsumenten om att återbetala det betalade priset eller att byta ut, reparera eller utföra någon form av service på varorna om de inte överensstämmer med specifikationerna i garantibeviset, eller andra eventuella krav som inte hänför sig till överensställelsen men ingår i garantibeviset, eller i den reklam som var tillgänglig vid den tidpunkt då avtalet ingicks eller före avtalets ingående”.
- 9 I artikel 24.2 i nämnda direktiv föreskrivs att direktivets bestämmelser inte är tillämpliga på avtal som ingåtts före den 1 januari 2022.

Tysk rätt

- 10 Enligt 443 § punkt 1 i Bürgerliches Gesetzbuch (civillagen), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad civillagen), utfästs en ytterligare garanti, som går utöver de rättsliga skyldigheterna i fråga om avtalsenlighet, om säljaren, tillverkaren eller en annan tredje part, i ett uttalande eller i en annons som gjorts vid tidpunkten för avtalets ingående eller

dessförinnan, gör utfästelser om återbetalning av det betalade priset eller reparation eller utförande av någon form av service på de sålda varorna, om dessa varor inte överensstämmer med specifikationerna i garantibeviset eller andra eventuella utfästelser som inte hänför sig till avtalsenligheten men som framgår av garantibeviset eller av reklamen för produkten.

- 11 I 479 § punkt 1 i civillagen föreskrivs att garantibevis, i den mening som avses i 443 § i samma lag, ska avfattas i enkla och begripliga ordalag och innehålla en förteckning över de delar som förklaringen innehåller.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 12 LACD distribuerar, via detaljhandlare och online-försäljare, sport- och fitnessartiklar under varumärket LACD. Åtminstone fram till år 2013 anbringade bolaget hänglappar ("Hang-Tags") på sina T-shirts. Dessa hade följande text (nedan kallad LACD:s utfästelse):

"LACD-garanti

Varje LACD-produkt är försedd med vår egen livstidsgaranti. Om du inte är helt nöjd med någon av våra produkter, kan du returnera den till den återförsäljare som du köpte den av. Du kan även skicka tillbaka produkten direkt till LACD, men glöm inte att ange var och när du köpte den."

- 13 I augusti 2018 köpte BB Sport, som även det är ett bolag som säljer sport- och fitnessartiklar, på internet, genom "mystery shopping" ("Testkäuferin"), två T-shirts av varumärket LACD, vilka var försedda med hänglappar med LACD:s utfästelse.
- 14 BB Sport ansåg att informationen på dessa hänglappar inte uppfyllde de lagstadgade krav som gäller för en garantiförklaring, i den mening som avses i 443 § och 479 § civillagen, och väckte därför talan vid Landgericht München I (Regionala domstolen i München I, Tyskland), och yrkade att LACD skulle åläggas att upphöra med att förse sina kläder med sådana hänglappar. Denna domstol avvisade talan, varpå BB Sport överklagade detta avgörande till Oberlandesgericht München (Regionala överdomstolen i München, Tyskland), som biföll överklagandet.
- 15 LACD överklagade därefter till Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland), som är hänskjutande domstol i målet. Denna domstol anser att utgången i det nationella målet beror på tolkningen av såväl artikel 2.14 i direktiv 2011/83 som artikel 2.12 i direktiv 2019/771, eftersom ett yrkande om förbuds föreläggande avseende en otillbörlig affärsmetod grundad på risken för återfall, såsom det som framställts i det nationella målet, endast kan bifallas om det handlande som svaranden i det nationella målet anklagas för strider mot den konkurrenslagstiftning som var i kraft vid tidpunkten för såväl de faktiska omständigheterna som utgången av överklagandet.
- 16 Den hänskjutande domstolen erinrar inledningsvis om att för att det ska kunna fastställas att LACD har åsidosatt sin informationsskyldighet enligt 479 § punkt 1 civillagen, måste bolagets åtagande, i dess ovan beskrivna utfästelse, att återta den sålda klädprodukten om kunden är missnöjd, anses utgöra en garanti, i den mening som avses i 443 § punkt 1 civillagen. Genom sistnämnda bestämmelse införlivades i tysk rätt det garantibegrepp som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier (EGT L 171, 1999, s. 12), som sedan den 1 januari 2022 grundas på artikel 2.12 i direktiv 2019/771.

- 17 Den hänskjutande domstolen anser att även om ”konsumentens tillfredsställelse med avseende på den köpta varan” inte omfattas av ”specifikationerna för den sålda varan”, skulle den ändå kunna anses ingå bland de ”ytterligare delar som inte är knutna till avtalsenligheten”, i den mening som avses i 443 § punkt 1 civillagen. Den hänskjutande domstolen erinrar om att detta andra kriterium lades till i nämnda bestämmelse i civillagen den 13 juni 2014 i syfte att i tysk rätt införliva det garantibegrepp som återfinns i artikel 2.14 i direktiv 2011/83.
- 18 Enligt den hänskjutande domstolen går det varken av ordalydelsen i artikel 2.14 eller artikel 2.12 i direktiv 2019/771, eller av dessa bestämmelsers sammanhang, att otvetydigt dra slutsatsen att konsumentens missnöjdhet med den köpta varan utgör en ”ytterligare del som inte är knuten till avtalsenligheten”, i den mening som avses i dessa bestämmelser och vilken, om den bevisas, kan medföra återbetalning av köpeskillingen, byte eller reparation av varan eller tillhandahållande av någon annan tjänst avseende nämnda vara, utan att denna missnöjdhet måste följa av varans tillstånd eller egenskaper.
- 19 Eftersom syftet att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå, som avses i direktiven 2011/83 och 2019/771, talar för en sådan tolkning, vill den hänskjutande domstolen emellertid få klarhet i på vilket sätt det ska bevisas att konsumenten inte är nöjd med den köpta varan för att den garanti som avses i artikel 2.14 i direktiv 2011/83 och i artikel 2.12 i direktiv 2019/771 ska kunna genomföras.
- 20 Under dessa omständigheter beslutade Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:
 - ”1) Kan andra eventuella krav som inte hänför sig till överensstämelsen med specifikationerna i garantibeviset, i den mening som avses i artikel 2.14 i [direktiv 2011/83], och andra eventuella krav som inte hänför sig till avtalsenligheten, i den mening som avses i artikel 2.12 i [direktiv 2019/771], vara tillämpliga, när garantigivarens skyldighet är kopplad till subjektiva omständigheter som är hänförliga till konsumenten, i synnerhet konsumentens subjektiva inställning till den köpta varan (i detta fall huruvida konsumenten är nöjd med den köpta varan), utan att dessa subjektiva omständigheter behöver ha ett samband med den köpta varans tillstånd eller egenskaper?
 - 2) För det fall att fråga 1 besvaras jakande:

Ska avsaknaden av krav som grundas på subjektiva omständigheter som hänför sig till konsumenten (i detta fall huruvida konsumenten är nöjd med de köpta varorna) kunna fastställas på grundval av objektiva omständigheter?”

Begäran om återupptagande av den muntliga delen av förfarandet

- 21 Efter det att generaladvokaten föredragit sitt förslag till avgörande den 9 mars 2023 har LACD, i skrivelse som inkom till domstolens kansli den 6 april 2023, begärt att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas i enlighet med artikel 83 i domstolens rättegångsregler. Till stöd för sin begäran har LACD gjort gällande att generaladvokaten inte beaktade den omständigheten att detta bolag inte driver någon nätbutik. LACD har vidare framhållit relevansen av den tolkning av artikel 2.12 i direktiv 2019/771 som den hänskjutande domstolen har begärt.

- 22 Det ska erinras om att generaladvokaterna, enligt artikel 252 andra stycket FEUF, vid offentliga domstolssessioner fullständigt opartiskt och oavhängigt ska lägga fram motiverade förslag till avgörande i mål som enligt stadgan för Europeiska unionens domstol kräver att ett sådant förslag läggs fram. Domstolen är varken bunden av förslaget till avgörande eller av det resonemang genom vilket generaladvokaten kommer fram till sin slutsats. Härtill kommer att det varken i stadgan för Europeiska unionens domstol eller i rättegångsreglerna föreskrivs en möjlighet för parterna att inkomma med yttranden som bemöter generaladvokatens förslag till avgörande. Av detta följer att det förhållandet att en berörd part inte är nöjd med generaladvokatens förslag till avgörande inte i sig kan utgöra ett tillräckligt skäl för att återuppta det muntliga förfarandet (dom av den 21 oktober 2021, Beeren-, Wild-, Feinfrucht, C-825/19, EU:C:2021:869, punkterna 24–26 och där angiven rättspraxis).
- 23 Eftersom LACD, såsom det påpekats i punkt 21 ovan, endast har ifrågasatt vissa avsnitt i generaladvokatens förslag till avgörande och yttrat sig över innehållet i detta förslag till avgörande, saknas det anledning att återuppta den muntliga delen av förfarandet.

Prövning av tolkningsfrågorna

- 24 Domstolen konstaterar inledningsvis, i den del den hänskjutande domstolen har begärt en tolkning av artikel 2.12 i direktiv 2019/771, att direktivet enligt dess artikel 24.2 inte är tillämpligt på avtal som ingåtts före den 1 januari 2022. Det framgår emellertid av beslutet om hänskjutande att det avtal om försäljning av T-tröjor som är aktuellt i det nationella målet ingicks i augusti 2018.
- 25 Under dessa omständigheter ska de två frågorna prövas tillsammans. Den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor för att få klarhet i huruvida artikel 2.14 i direktiv 2011/83 ska tolkas så, att begreppet ”garanti” såsom ”ytterligare delar som inte är knutna till avtalsenligheten enligt garantiförklaringen eller i motsvarande reklam som gjorts vid tidpunkten för avtalets ingående eller dessförinnan” omfattar en utfästelse som en garant har gjort gentemot den berörda konsumenten avseende omständigheter som är hänförliga till konsumentens person, såsom dennes tillfredsställelse med den köpta varan, enligt vederbörandes egen bedömning, och, i förekommande fall, på vilket sätt dessa omständigheter ska bevisas för att garantin ska kunna genomföras.
- 26 I artikel 2.14 i direktiv 2011/83 definieras ”garanti” som ”varje utfästelse som näringsidkaren eller tillverkaren (garantigivaren), utöver sina rättsliga skyldigheter i fråga om avtalsenlighet, ger konsumenten om att återbetala det betalade priset eller att byta ut, reparera eller utföra någon form av service på varorna om de inte överensstämmer med specifikationerna i garantibeviset, eller andra eventuella krav som inte hänför sig till överensstämmelsen men ingår i garantibeviset, eller i den reklam som var tillgänglig vid den tidpunkt då avtalet ingicks eller före avtalets ingående”.
- 27 Det ska i detta hänseende för det första påpekas att ordalydelsen i artikel 2.14 i direktiv 2011/83 inte innehåller någonting som gör det möjligt att från dess tillämpningsområde utesluta en utfästelse från en garant att tillgodose ”konsumentens tillfredsställelse med den köpta varan”, enligt konsumentens subjektiva bedömning.
- 28 I denna bestämmelse hänvisas nämligen till ”varje utfästelse” som en garantigivare gör gentemot den berörda konsumenten, ”utöver dennes rättsliga skyldigheter avseende garantin om avtalsenlighet”. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 30 i sitt förslag till avgörande, kan

det neutrala och generiska uttrycket "andra eventuella krav" emellertid innefatta att konsumentens subjektiva förväntningar på den förvärvade produkten inte uppfylls, oberoende av varje objektiv bedömning av produktens egenskaper eller kvaliteter.

- 29 Det framgår bland annat av artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 att tillhandahållande av information om garantin ingår i de skyldigheter som följer av detta direktiv och som syftar till att säkerställa att den berörda konsumenten får information före avtalets ingående. Artikel 6 innebär således en skyldighet för varje näringsidkare att klart och tydligt, innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal, ett avtal utanför fasta affärslokaler eller ett motsvarande erbjudande, ge konsumenten information om eventuella garantier och villkoren för dessa.
- 30 En tolkning av artikel 2.14 i direktiv 2011/83 som innebär att garantibegreppet innefattar en näringsidkares utfästelse om "den berörda konsumentens tillfredsställelse med den köpta varan" är förenlig med målet att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå, vilket eftersträvas med direktivet, genom att konsumentupplysning och konsumentssäkerhet i transaktioner med näringsidkare, såsom föreskrivs i artikel 1, jämförd med skälen 4, 5 och 7 i, i direktivet, säkerställs därigenom. En sådan tolkning gör det nämligen möjligt för konsumenten dels att få kännedom om näringsidkarens åtagande och att i förväg få bättre kännedom om villkoren i det avtal som vederbörande avser att ingå för att kunna fatta ett välgrundat beslut att ingå eller inte ingå ett sådant avtal, dels att från nämnda näringsidkare erhålla återbetalning av köpeskillingen genom en enkel förklaring om missnöje, vilket ökar konsumentens skyddsnivå i förhållande till näringsidkaren.
- 31 En näringsidkares åtagande att återta den köpta varan för det fall att den berörda konsumenten inte är nöjd utgör dessutom ett uttryck för denna näringsidkares näringsfrihet, vilken har stadfäst i artikel 16 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och som även ska iaktas vid tolkningen av direktiv 2011/83 mot bakgrund av det mål som anges i skäl 4 i direktivet, det vill säga att säkerställa en skälig avvägning mellan en hög konsumentskyddsnivå och företagets konkurrenskraft (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 maj 2022, Victorinox, C-179/21, EU:C:2022:353, punkt 39 och där angiven rättspraxis).
- 32 Slutligen kan frågan huruvida den berörda konsumentens eventuella missnöjdhet med den köpta varan måste fastställas objektivt endast besvaras nekande, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 48 i sitt förslag till avgörande. Den omständigheten att konsumentens subjektiva förväntningar på en sådan vara inte har uppfyllts kan per definition inte kontrolleras objektivt. Konsumentens blotta påstående om detta ska därför anses vara tillräckligt.
- 33 Mot bakgrund av det ovan anförda ska frågorna besvaras enligt följande. Artikel 2.14 i direktiv 2011/83 ska tolkas så, att begreppet "garanti" såsom "ytterligare delar som inte är knutna till avtalsenligheten enligt garantiförklaringen eller i motsvarande reklam som gjorts vid tidpunkten för avtalets ingående eller dessförinnan" omfattar ett åtagande som en garant har gjort gentemot den berörda konsumenten avseende omständigheter som är hänförliga till konsumentens person, såsom dennes tillfredsställelse med den köpta varan, enligt vederbörandes egen bedömning, utan att förekomsten av sådana omständigheter behöver bevisas objektivt för att denna garanti ska kunna genomföras.
- 34 Med hänsyn till att den hänskjutande domstolen, såsom konstaterats i punkt 15 ovan, har angett att den även kommer att beakta artikel 2.12 i direktiv 2019/771 vid prövningen av huruvida LACD:s utfästelse är lagenlig, ska det tilläggas att tolkningen i föregående punkt av artikel 2.14 i direktiv 2011/83 även gäller för tolkningen av artikel 2.12 i direktiv 2019/771, eftersom

garantibegreppet definieras på ett nästan identiskt sätt i dessa två bestämmelser och eftersom direktiv 2019/771, såsom framgår av dess artikel 1, i likhet med direktiv 2011/83 syftar till att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå.

Rättegångskostnader

- 35 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Artikel 2.14 Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG

ska tolkas så,

att begreppet ”garanti” såsom ”ytterligare delar som inte är knutna till avtalsenligheten enligt garantiförklaringen eller i motsvarande reklam som gjorts vid tidpunkten för avtalets ingående eller dessförinnan” omfattar ett åtagande som en garant har gjort gentemot den berörda konsumenten avseende omständigheter som är hänförliga till konsumentens person, såsom dennes tillfredsställelse med den köpta varan, enligt vederbörandes egen bedömning, utan att förekomsten av sådana omständigheter behöver bevisas objektivt för att denna garanti ska kunna genomföras.

Underskrifter